

Cristinel Ghigheci

Simona Anghel

Fișe de drept penal

pentru admiterea în magistratură și avocatură

Vol. 2. Partea specială

Ediția a 7-a, revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu
2024

Fișa nr. 50

TĂINUIREA

Sediul materiei: art. 270 C.pen.

Art. 270. Tăinuirea. (1) Primirea, dobândirea, transformarea ori înlesnirea valorificării unui bun, de către o persoană care fie a cunoscut, fie a prevăzut din împrejurările concrete că acesta provine din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, chiar fără a cunoaște natura acesteia, se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.
(2) Pedepșa aplicată tăinuitorului nu poate fi mai mare decât pedepșa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită de autor.
(3) Tăinuirea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește.

Noțiune – este incriminată primirea, dobândirea, transformarea ori înlesnirea valorificării unui bun, de către o persoană care fie a cunoscut, fie a prevăzut din împrejurările concrete că acesta provine din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, chiar fără a cunoaște natura acesteia.

I. STRUCTURA INFRAȚIUNII

Obiectul
1. obiectul juridic special: în principal relațiile sociale privitoare la înfăptuirea justiției și în subsidiar cele privind protecția patrimoniului;   2. obiectul material (secundar): bunul sau bunurile (mobile^[1]) provenite din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală; are același obiect material (secundar) cu fapta principală prevăzută de legea penală;   – nu toate bunurile tănuite provin din fapte contra patrimoniului (pot proveni și din fapte de mită, trafic de persoane, trafic de droguri, delapidare etc.);   – același bun poate fi succesiv obiectul material al mai multor infracțiuni de tănuire comise de făptuitori diferiți; se reține tănuirea și în cazul în care subiectul activ primește, dobândește, transformă sau înlesnește valorificarea unui bun achiziționat de făptuitor cu banii proveniți din fapta penală săvârșită.
Subiectul
1. subiectul activ: orice persoană (fizică sau juridică) cu capacitate penală (cu limitările menționate la infracțiunea de favorizarea făptuitorilor);

^[1] În sensul că, în modalitatea înlesnirii valorificării, obiect al tănuirii poate fi și un bun imobil dobândit de autor ca urmare a comiterii unei infracțiuni de înșelăciune, a se vedea S. BOGDAN, D.A. ȘERBAN, G. ZLATI, *Noul Cod penal. Partea specială. Analize, explicații, comentarii. Perspectiva Clujeană*, Ed. Universul Juridic, București, 2014, p. 341.

- tăinuitorul nu poate fi participant la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală din care provine bunul și nici nu trebuie să aibă o înțelegere anterioară sau concomitentă săvârșirii faptei cu participanții la comiterea acesteia^[1];
- proprietarul bunului poate fi subiect activ nemijlocit atunci când tăinuiește bunurile provenite din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală comisă împotriva posesorului sau a detentorului legitim;
- participația penală este posibilă în toate formele; în situația existenței unui prim act de tăinuire, urmat de o altă acțiune a aceluiași tăinuitor care promite că va asigura valorificarea în continuare și a altor bunuri sustrase, sunt întrunite elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de furt în formă simplă sau continuată, după caz, în *conkurs real* cu infracțiunea de tăinuire, chiar dacă promisiunea anticipată de tăinuire a bunurilor nu a fost îndeplinită^[2].

J Fapta de a lua parte la adoptarea hotărârii de a săvârși o tâlhărie, la stabilirea modului de a acționa, la pândirea victimei și la urmărirea ei, urmată de participarea la împărțirea bunurilor sustrase acesteia de către autor prin violență, caracterizează *complicitatea* la infracțiunea de tâlhărie, iar nu infracțiunea de tăinuire, care constă, între altele, în primirea unui bun, cunoscând că provine din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, fără vreo contribuție cu caracter de înlesnire a săvârșirii acesteia de către autor^[3].

2. subiectul pasiv:

a) subiectul pasiv principal – statul;

b) subiectul pasiv secundar – persoana (fizică sau juridică) față de care s-a comis fapta prevăzută de legea penală.

Latura obiectivă

1. elementul material: poate consta în:

- *primirea unui bun provenit din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală* → tăinuitorul este detentor precar; ascunderea bunului poate constitui tăinuire, deoarece va reprezenta o primire (dar nu se reține și favorizarea făptuitorului); există primirea folosului și în cazul în care subiectul activ este de acord să folosească un autoturism sustras, cunoscând acest lucru;
- *dobândirea unui bun rezultat din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală* → tăinuitorul dobândește bunul în proprietate; nu reprezintă dobândire

^[1] În sensul că subiect activ poate fi și un participant la această faptă atunci când, după ce s-a împărțit produsul infracțiunii, acesta primește, dobândește, înlesnește valorificarea bunurilor revenite autorului faptei prevăzute de legea penală, situație în care tăinuirea intră în concurs cu instigarea sau complicitatea, a se vedea GH. DĂRĂNGĂ, M. ZELEȘ, „Infracțiunea de tăinuire contra avutului personal sau particular”, în *R.R.D.*, nr. 4/1971, pp. 47-48; T. TOADER, *Drept penal român (2008)*, p. 217.

^[2] ICCJ, Completul RIL, Decizia nr. 2/2008, publicată în M. Of. nr. 859 din 19 decembrie 2008.

^[3] CSJ, dec. nr. 769 din 12 februarie 2002, disponibilă pe www.scj.ro, *apud* V. PUȘCAȘU, C. GHIGHECI, *Codul penal adnotat. Partea specială (2021)*, p. 361.

ipoteza în care făptuitorul consumă bunuri (*de exemplu*, băutură și țigări) cumpărate cu banii rezultați din vânzarea unui bun sustras;

– *transformarea unui bun provenit din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală* → tănuitorul modifică bunul pentru a îngreuna recunoașterea acestuia; se poate realiza prin prelucrare, topire, vopsire, montare, turnare în forme, măcinare etc.;

– *înlesnirea valorificării unui bun rezultat din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală* → tănuitorul îndeplinește acte pentru facilitarea înstrăinării bunului (intermediere, punere în vânzare, desfacere cu amănuntul etc.);

- tănuirea se află într-o relație de corelativitate (conexitate de corelație) cu o altă faptă prevăzută de legea penală, ceea ce înseamnă că între fapta principală (din care provine bunul) și fapta subsecventă, secundară (tănuirea) există o legătură obiectivă, care însă nu atinge cu nimic caracterul autonom al tănuirii (*de exemplu*, nu produce niciun efect asupra tănuirii faptul că pentru infracțiunea principală a intervenit împăcarea, urmând ca tănuitorul să răspundă în acest caz); există infracțiunea de tănuire chiar dacă față de fapta anterioară din care provine bunul este incidentă vreuna dintre cauzele de neimputabilitate (*de exemplu*, minoritatea, iresponsabilitatea, beția involuntară completă); nu are relevanță faptul că nu a fost descoperit sau pedepsit cel care a săvârșit fapta prevăzută de legea penală din care provine bunul.

- NB**
1. Dacă elementul material este realizat în mai multe variante alternative → se va reține o singură infracțiune de tănuire.
 2. Se va reține infracțiunea de tănuire chiar dacă pentru fapta din care provine bunul tănuit există un impediment la punerea în mișcare a acțiunii penale.

2. urmarea imediată: starea de pericol pentru înfăptuirea justiției; rezultatul infracțiunii poate consta însă și într-o pagubă (transformarea sau degradarea bunului, distrugerea sau aducerea sa în stare de neîntrebuințare datorată, *de exemplu*, condițiilor necorespunzătoare în care a fost ținut de tănuitor), caz în care tănuitorul poate fi obligat la despăgubiri civile; restituirea bunului către cel care a săvârșit fapta prevăzută de legea penală, în schimbul restituirii prețului pe care l-a plătit pentru acest bun, nu înlătură existența infracțiunii de tănuire dacă dobânditorul a cunoscut de la început proveniența ilicită.

3. legătura de cauzalitate: rezultă din materialitatea faptei.

Latura subiectivă

– intenție directă sau indirectă;

– nu prezintă importanță scopul sau mobilul cu care a fost comisă fapta; totuși, dacă imediat după primirea bunului, subiectul activ îl distruge, se va reține favorizarea făptuitorului (deoarece nu a avut intenția să tănuiască bunul, ci să-l ajute pe făptuitor să nu fie descoperit);

– este necesar ca tănuitorul să fi cunoscut că bunul provine din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, chiar fără a cunoaște natura sau autorul acesteia; cunoașterea sau prevederea poate rezulta din împrejurările în care a fost

efectuată acțiunea de tănuire (într-un loc ascuns, într-un mod suspect de tratare, la un preț foarte mic, de la persoane care nu puteau poseda bunul respectiv, din faptul că bunul poartă urme suspecte, transformări, din publicitatea făcută în jurul faptei penale din care provine bunul etc.); comite infracțiunea cu intenție și cel care nu cunoștea, în momentul primirii bunului, că acesta provine dintr-o infracțiune, dar, ulterior, cunoscând proveniența bunului, a continuat să îl păstreze; din moment ce tănuitorul cunoaște proveniența bunului, nu importă că acel bun a trecut prin mai multe mâini de la săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, chiar dacă unii dintre deținătorii intermediari au fost de bună-credință; dacă subiectul activ a crezut că bunul provine dintr-o faptă prevăzută de legea penală, ceea ce, în realitate, nu era exact (fapta putativă), nu există infracțiunea de tănuire.

J Inculpatul deținea suficiente informații care să ridice semne de întrebare cu privire la legalitatea tranzacției și care să-i impună efectuarea de verificări suplimentare înainte de realizarea acesteia, cum ar fi solicitarea documentului de identitate al clientului sau a unor documente de proveniență a bijuteriilor amanetate; omisiunea inculpatului de a proceda în acest mod denotă *acceptarea* de către acesta a posibilității ca bunurile să provină din săvârșirea de infracțiuni^[1].

II. FORMELE INFRACTIUNII

Actele preparatorii
– actele de pregătire sunt posibile, dar neincrimate.
Tentativa
– tentativa este posibilă, dar neincrimată.
Consumarea
– fapta se consumă în momentul primirii, dobândirii, transformării sau înlesnirii valorificării unui bun provenit din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală; trebuie să se producă schimbarea de fapt cu privire la bunul care formează obiectul material al infracțiunii, corespunzătoare fiecărei activități prin care poate fi săvârșită această faptă (<i>de exemplu</i> , tănuitorul intră în stăpânirea bunului, bunul a fost transformat); înlesnirea valorificării presupune că valorificarea a fost realizată ^[2] ;
– nu este o infracțiune continuă;
– poate avea formă continuată, caz în care se epuizează odată cu efectuarea ultimului act de executare; tănuirea poate avea forma continuată chiar dacă bunurile provin din fapte penale săvârșite de autori diferiți, dar rezoluția infracțională a tănuitorului este unică; în cazul în care acțiunea de tănuire a fost efectuată prin

^[1] C.A. București, s. I pen., dec. pen. nr. 284 din 22 februarie 2018, *apud* A.V. IUGAN, *Codul penal adnotat (2020)*, p. 295.

^[2] În sensul că nu este necesar ca autorul faptei din care provine bunul să fi reușit valorificarea aceluși bun, fiind suficient ca tănuitorul să fi înlesnit această valorificare, urmărind obținerea unui folos, a se vedea T. MEDEANU, în M. BASARAB ș.a., *Codul penal comentat. Vol. II*, 2008, p. 538.

acte succesive cu privire la un complex de bunuri, va exista un singur element material, cu realizare continuată; realizarea mai multor modalități alternative ale elementului material cu privire la același bun atrage reținerea unei unități naturale de infracțiune.

- NB**
1. Infracțiunea de tănuire include și ajutorul dat făptuitorului pentru a-i asigura folosul sau produsul faptei, nereținându-se favorizarea făptuitorului.
 2. Cel care ia un bun abandonat de autorul unui furt pe care l-a urmărit săvârșește infracțiunea de furt, iar nu tănuire.

III. PEDEAPSA

Pedeapsa

- infracțiunea de tănuire se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă;
- pedeapsa aplicată tănuitorului nu poate fi mai mare decât pedeapsa prevăzută de lege pentru fapta săvârșită de autor (nu prezintă relevanță pedeapsa efectiv aplicată autorului faptei principale); sunt valabile în ceea ce privește sancționarea tănuirii cele menționate anterior la infracțiunea de *favorizare a făptuitorului*;
- *cauza specială de nepedepsire*: tănuirea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește; tănuitorul poate fi membru de familie cu autorul infracțiunii principale, cu autorul ori unul dintre participanții la săvârșirea acestei infracțiuni sau cu autorul altei infracțiuni corelative cu infracțiunea principală (*de exemplu*, beneficiază de cauza de nepedepsire și cel care primește bunuri tănuite de fiul său, chiar dacă el nu ar fi membru de familie al vreunui făptuitor al infracțiunii principale).

IV. ANGAJAREA RĂSPUNDERII PENALE

Angajarea răspunderii penale

- acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu;
 - ca și în cazul nenedunțării și al favorizării, tănuitorul ar putea răspunde civil în solidar cu autorul faptei la care și-a dat ajutorul, potrivit art. 1.369 alin. (2) C.civ.
- NB** Dacă după primirea bunului provenit dintr-o faptă prevăzută de legea penală, acesta este distrus de tănuitor, se va reține infracțiunea de tănuire și tănuitorul va răspunde civil.

V. PROPUNERI DE SUBIECTE

1. Arătați asemănările și deosebirile dintre infracțiunea de favorizarea făptuitorului și cea de tănuire.
2. Analizați raportul dintre infracțiunea de tănuire și complicitatea la infracțiunea din care provine bunul tănuitor.

INFRAȚIUNI CONTRA ÎNFĂPTUIRII JUSTIȚIEI			
NEDENUNȚAREA	OMISIUNEA SESIZĂRII	FAVORIZAREA FĂPTUITORULUI	TĂINUIREA
• toate au ca situație premisă săvârșirea anterioară a unei fapte prevăzute de legea penală (nu a unei infracțiuni); • la toate nu poate fi subiect activ un participant la această faptă prevăzută de legea penală; • la toate subiect pasiv principal e statul, ca reprezentant al societății amenințate în normala înfăptuire a justiției;			
Subiecți • subiect activ: orice persoană; nu e posibil coautoratul;	Subiecți • subiect activ poate fi doar un funcționar public (propriu-zis sau asimilat); nu e posibil coautoratul;	Subiecți • subiect activ: orice persoană; e posibil coautoratul;	Subiecți • subiect activ: orice persoană; e posibil coautoratul;
Element material • inacțiunea de înștiințare de îndată a autorităților cu privire la faptele contra vieții, care au avut ca urmare moartea unei persoane, de trafic și exploatare a persoanelor vulnerabile ori contra libertății și integrității sexuale, săvârșite față de un minor;	Element material • inacțiunea de sesizare de îndată a organelor de urmărire penală cu privire la faptele prevăzute de legea penală în legătură cu serviciul în cadrul căruia funcționarul își îndeplinește sarcinile;	Element material • acțiunea sau inacțiunea de ajutorare a unui făptuitor cu scopul împiedicării sau îngreunării cercetărilor, tragerii la răspundere penală sau executării unei pedepse ori măsuri educative;	Element material • acțiunea de primire, dobândire, transformare ori înlesnire a valorificării unui bun despre care a cunoscut sau a prevăzut că provine din săvârșirea unei fapte penale;
Urmarea imediată • starea de pericol pentru înfăptuirea justiției (infracțiune de pericol);	Urmarea imediată • starea de pericol pentru înfăptuirea justiției (infracțiune de pericol);	Urmarea imediată • starea de pericol pentru înfăptuirea justiției (infracțiune de pericol);	Urmarea imediată • starea de pericol pentru înfăptuirea justiției (infracțiune de pericol);
Latura subiectivă • intenția directă sau indirectă;	Latura subiectivă • intenția directă sau indirectă (variante tip) și culpă (variante atenuată);	Latura subiectivă • intenția directă sau indirectă;	Latura subiectivă • intenția directă sau indirectă;
Variante • simplă și atenuată;	Variante • simplă și atenuată;	Variante • simplă;	Variante • simplă;

INFRAȚIUNI CONTRA ÎNFĂPTUIRII JUSTIȚIEI			
NEDENUNȚAREA	OMISIUNEA SESIZĂRII	FAVORIZAREA FĂPTUITORULUI	TĂINUIREA
Tentativa • nu este posibilă (infrațiune omisivă proprie);	Tentativa • nu este posibilă (infrațiune omisivă proprie);	Tentativa • este posibilă, dar neincrimată;	Tentativa • este posibilă tentativa proprie sau improprie, dar nu este incrimată;
Răspunderea penală • nu se pedepsește membrul de familie și persoana care încunoștințează autoritățile competente mai înainte de punerea în mișcare a acțiunii penale sau care după acest moment înlesnește tragerea la răspundere penală a autorului sau participanților.	Răspunderea penală • nu e prevăzută nicio cauză de nepedepsire.	Răspunderea penală • nu se pedepsește membrul de familie; pedeapsa aplicată nu poate fi mai mare decât cea prevăzută de lege pentru fapta comisă de cel favorizat.	Răspunderea penală • nu se pedepsește membrul de familie; pedeapsa aplicată nu poate fi mai mare decât cea prevăzută de lege pentru fapta comisă de autor.